

Liikennealan kestävän kasvun ohjelma 2021 – 2023

Ohjausryhmän 22. kokous

Aika: Perjantai 8.12.2023 klo 12.00 - 14.08

Paikka: Läsnä/Etäkokous

Osallistujat:

Anderson Aapo, Fintraffic Tie
Asp Emil, LVM
Forsblom Marko, ITS Finland
Gyllenbogel Alex, ITS Finland
Hautala Raine, VTT
Huhtamäki Janne, Traficom
Hyrkkänen Juhana, Ilmatieteenlaitos
Nissinen Sampsa, TEM, pj
Ojanen Tapio, Väylä
Orjasniemi Tiia, LVM
Puszkarczewicz Elina, Business Finland
Rantanen Teppo, Tampereen kaupunki
Saario Kaisa, Helsingin kaupunki
Salminen Karri, ITS Finland
Vakkuri Matti, Haltian
Vesa Jarkko, TEM
Vesanto Aleks, Ramboll
Wallander Jouni, Solita
Ylisiurunen Kimmo, Ramboll

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Sampsa Nissinen avasi kokouksen klo 12.00.

2. Asialistan hyväksyminen ja edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin asialista ja edellisen kokouksen pöytäkirja.

Puheenjohtajat esittivät ohjelman viimeisen ohjausryhmän yhteydessä kiitokset osallistujille työstä liikennealan kestävän kasvun ohjelman edistämiseksi.

3. Ohjelman yhteenveto

Ohjelmasta on laadittu ohjelmayhteenveto ohjelman johdon ja sihteeristön toimesta pohjautuen aiemmin ohjausryhmässä käsiteltyyn strategiseen yhteenvetoon. Tavoitteena on julkaista yhteenveto tammikuussa kasvufoorumin yhteydessä. Ohjelman yhteenvedossa on tarkoitus koostaa kokemuksia kasvuohjelmavuosilta 2018-2023 sisältäen siten sekä Liikennealan kansallisen kasvuohjelman (2018-2022) että Liikennealan kestävän kasvun ohjelman (2019-2023). Luonnos liitteenä 1.

Ohjelmayhteenvetoa pidettiin yleisesti hyvänä, tiiviinä kokonaisuutena. Alan kehityssuunnan todettiin olevan niin tekemisen kuin taloudellisten tunnuslukujenkin valossa oikea. Ohjausryhmän keskustelussa nousi esille mm. seuraavaa, joiden perusteella sisältöä tarkennetaan tarvittavilta osin.:

- Kokeilupohjaisen kehittämisen rooli esille vahvemmin, mikä ollut keskusteluissa myös ekosysteemiryhmässä.
- Referenssimarkkinan kehittäminen ja toimivien ratkaisujen skaalaaminen, tässä kaupungit vahvassa roolissa, mm. kaupungit edelläkävijäalustana kehitykselle.
- Innovatiivisiin hankintatapoihin hyvä lisätä kaupunkien toimintamallit (ml. hankintojen pilkkominen pienempiin osiin, jotta myös pienemmät yritykset voivat osallistua).
- Suositusten kytkentää liikennealan kasvuun ja liikennejärjestelmätyöhön voisi korostaa esimerkiksi suosituksella, että liikennealan kasvuun kiinnitetään huomiota liikennejärjestelmätöissä myös jatkossa.
- Huomioitava, että eri liikennemuodoissa kehityssykliä pitempi on hyvin erilainen. Tämä vaikuttaa mm. siihen, miten vaikuttavuutta voidaan kuvata ja kuinka kauaskantoisia vaikutukset ovat. Mitattavat vaikutukset eivät välttämättä kuvaa vaikutusta, tulokset voivat olla myös kauaskantoisia. Vaikuttavuutta hyvä nostaa esille lyhyesti ja ytimekkäästi. Tiedonvaihto ja tiedon lisääminen on aina erittäin tärkeää.
- Ohjelman tavoitteena on ollut ”yleismahdollistaminen” koko toimialalle. Ymmärrys kasvanut ohjelman aikana siitä, millä erityisaloilla Suomi on erityisen hyvä. Suosituksiin voisi nostaa mainintoja siitä, millä spesifeillä aloilla yhteistyötä kannattaa jatkaa.
- Hallinnonalojen välinen yhteistyö toimii olennaisena elementtinä liikennealan kasvun kannalta. Hallinnon rakenteita ei ole suunniteltu näin tiiviiseen yhteistyöhön, mikä näkyy myös joissakin käytännön toimenpiteissä lisäkierteinä. Edellyttää resurssien varaamista.
- Suosituksiin/jatkotoimenpiteisiin voisi kirjata mm. Liikenne12-päivityksestä, Fintrafficing dataroolista, Team Finland -työstä, mitä jatkossakin tehdään ja mikä jo nyt nähtävissä.
- Otsikointi hyvä käydä vielä läpi, jotta kuvaa sisältöä tarkemmin ja terävämmin.
- Laadittavaan esipuheeseen olisi hyvä nostaa motivaation merkitys.

- Nostetaan esille vielä terävämmin lisäarvo ohjelmasta (yhteinen tahtotila, tiedonvaihtaminen) sekä koordinaation merkitys ja lisäarvo ohjelmalle ja tiettyihin toimenpiteisiin panostamisessa. Pienillä resursseilla koordinaatio ja fokus isossa roolissa.
- Ohjelman toimenpiteiden etenemistä käsitelty tarkemmin vuosiraportoinnissa, mutta voisi pohtia, tulisiko nostaa eri toimenpiteiden etenemistä esille tässä yhteenvedossa.
- SWOT-analyysi on hyvä, muutamia ajatuksia lisäsehdotuksien pohjaksi
  - Koulutuksen rooli: vastaako koulutus alan murrokseen? Yrityskyselyissä ilmennyt, että liikenne- ja logistiikka-alalla koulutus ei vielä vastaa muuttuviin tarpeisiin
  - Rahoitusinstrumenttien tuntemuksessa puutteita, pienet yritykset eivät hae rahoitusta
  - TKI-rahoitus - vastinrahoituksesta johtuen kaupungit eivät pääse EU-hankkeisiin mukaan. Tämä este pitäisi purkaa.
  - Vientiyrityksien pieni määrä haaste kasvulle ”kapean kärjen” lisäksi.
- Tulevaisuus huolettaa. Onko otettu riittävästi kantaa siihen, mitä tulevaisuudessa tapahtuu? Onko työkaluja, millä tavalla edistetään jatkossa.

Puheenjohtajat laativat yhteenvedon esipuheen ennen joulua.

Mahdolliset ohjelman yhteenvedon kohdistetut kirjalliset kommentit tulee toimittaa ohjelmajohtajalle viimeistään tiistaina 12.12.2023.

4. Kasvuohjelman ohjausryhmän näkemykset ”roundtable”

Käytiin läpi ohjausryhmän osapuolten näkemyksiä ohjelman etenemisestä, tuloksista ja jatkosta – täydentäen aiemmin syksyllä tehtyä kyselyä vastauksineen (toimitettu kokouskutsun yhteydessä).

Kommenttikierroksen aikana tuli edellä yhteenvedon käsittelyn yhteydessä esille tulleiden lisäksi ajatuksia ja seuraavassa poimintoja keskustelusta:

- Ohjelmasta ollut apua oman viranomaisroolin konkretisointiin yritystoiminnan edellytysten parantamiseksi. Erityisesti ymmärryksen lisääminen keinoista kasvanut ja edesauttanut oman toiminnan suuntaamisessa ja alan yhteistyön suuntaamisessa. Toisaalta liikennealan merkitys noussut omassa organisaatiossa.
- Näkemys siitä, että yhteisillä toimenpiteillä voidaan edistää yritysten kasvua ja vientiä on parantunut.
- Ohjelma tuonut esille kasvunmahdollisuudet ja verkottanut eri toimijoita. Vientifokuksen korostaminen ollut tärkeätä.
- Kaupunkien kokeilualustatoiminta keskeistä jatkossakin. Kokeiluista käytäntöön on haaste, mikä liittyy rahoitukseenkin.
- Ohjelma tuonut vahvasti esille mahdollisuuksia, ja korostanut samalla digitalisaation merkitystä. Ohjelma antanut selkänöjää ja motivaatiota toimijoiden yhteistyölle.
- Yritys- ja tutkimusmaailma noussut esille, minkä myötä laajentanut kaikkien näkökulmaa. Ohjelmalla myös rooli alan T&K -rahoituksessa.
- Osoittanut tarpeen yhteistyön fasilitoinnille ja johtajuudelle jatkossakin. Systemaattinen lähestymistapa, yhteinen teema toimialalle näyttänyt suuntaa tulevaisuuteen.
- Vahva visio nähty tehokkaaksi ja toimivaksi, mitä toimenpiteet ovat tehostaneet vahvistaen visiota. Haasteena toki resurssien ja tarpeiden kohtaaminen.
- Ohjelmassa korostunut myös brändin ja viestinnän kehittäminen, mikä jatkossakin tärkeätä ja tulisi olla isossa roolissa.

- Ohjausryhmän kokoonpano ja fasilitointi onnistunut. Ohjelmasta ”spinnaa” hyvin jatkokeskusteluja ja toimenpiteitä, kun yhteydet luotu ja yhteistyö löytynyt.
- Rahoituksen kanavointi yhä haastavaa.
- Vientifokus erinomainen ja jatkossa alleviivattava tavoite.
- Voimavara ja mahdollisuus on myös investointien houkuttelu (Invest in-näkökulma), tämän voimistamisen pitäisi olla kaikkien intressinä. Ohjelman kautta selkeä visio ja tavoitteet, jotka tehty ja joita toteutettu laajassa yhteistyössä. Näiden avulla voitaisiin vielä paremmin osoittaa kv. yrityksille Suomen markkinaympäristön houkuttelevuus investoinneille. Yritystoiminnan yleiset edellytykset toki vaikuttavat myös investointien houkuttelemiseen.
- Konkreettisten kehitysaihioiden esiintuomista pitäisi ehkä jatkossa tehdä rohkeammin, jotta panostukset voidaan kohdistaa niihin.
- Kaupunkien ja valtion tekemisen yhteennivomisessa, samoin julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyössä sekä hallinnollisten rajojen ylittämisessä (valtio/kaupungit) on vielä työtä.
- Mahdollistanut ekosysteemipohjaista yhteistyötä uusien yritysten kanssa, sekä uusien kehitysalojen syntymistä. Ohjelma vauhdittaa osaltaan kokeilupohjaista kehittämistä vaikkakaan kokeilut eivät ole itseisarvo vaan keino uuden edistämiseen. Myös living labien kehittäminen hyvä työkalu yhteiskehittämisessä ja referenssitoteutuksien synnyttämisessä.
- Ohjelma, millä aito yhteinen visio, toimii viestinnän välineenä, mikä auttaa yhteistä keskustelua. Samanaikaisesti ohjelman laajuus haastaa, kun eri tasoisia asioita ja eri näkökulmia samassa ohjelmassa. Toisaalta ohjelma antaa mahdollisuuden tunnistaa ja aktivoida prioriteetteja.

Kommenttien pohjalta nostetaan tarkennuksia yhteenvetoon ja vuosiraporttiin tarvittavilta osin.

5. Liikennealan kestävän kasvun ohjelma 2022–2023 toimeenpano

Toiminnanjohtaja kävi läpi ohjelman toimenpiteiden statuksen. Toimenpiteiden eteneminen ja saavutuksia on koostettu ohjelman vuosiraportointiin, joka toimitetaan ministeriöille osana ohjelmajohdon toimeksiantoa. Kaikissa toimenpiteissä on edetty - ohjelman koordinaation näkökulmasta toimenpiteiden edistämässä näkyy tehty priorisointi ja luonnollisesti osa toimenpiteistä on ohjelman koordinaation ulkopuolella.

Keskustelussa nostettiin esille muutama tarkennus toimenpiteiden etenemiseen:

- 4a. Hallitusohjelman kirjaus EU-vaikuttamisen tehostamisesta. Muita toimijoita myös näkyviin.
- 6a. Lyyli Living lab olisi hyvä mainita, BF rahoituksella käynnistetty

Ohjelman toimenpiteiden ajankohtainen etenemistieto osana liitettä 2, kohdassa 5.

6. Viestintä

Kasvufoorumi 2024

Kasvufoorumi järjestetään perjantaina 19.1.2024. Foorumin sisältöä koostetaan parhaillaan, tavoitteena saada varsinainen kutsu liikkeelle torstainan 14.12.2023. Foorumista on aiemmin lähetetty jo ennakkotietona nk. Save-the-Date -ilmoitus.

Foorumin pitopaikka on muuttunut Pikku-Finlandiaan, missä tilaisuus onnistuu aiempaa paikkaa hieman paremmin. Foorumin kustannukset katetaan ITS Finlandin, Business Finlandin, LVM:n ja Fintrafficin toimesta.

Kasvufoorumin luonnos ohjelmaksi liitteen 2 kohdassa 6.

Muuta ajankohtaista

Tehtiin tiivis katsaus muihin ajankohtaisiin viestintä- ja tapahtuma-asioihin, mm.

- [ITS World Congressiin](#), joka järjestetään Dubaissa 09/2024, ajankohtaista jättää esitysehdoituksia (DL 15.12.2023) sekä ilmoittautua Nordic+ -yhteisöosastolle.
- Business Finlandin [Decarbonized Cities](#) -ohjelmassa on suunnitteilla paljon kansainvälistymistä tukevia tapahtumia, delegaatioita jne. vuodelle 2024.
- Syyskuussa 2024 järjestetään iso kansainvälinen liikennejärjestelmän teknologioihin keskittyvä [InnoTrans](#) -tapahtuma Berliinissä. Messuille on lähössä useita suomalaisia toimijoita ja yhteisöosallistumista osastolle edistetään (mm. VTT), DL 15.12.2023 ilmoittautumiselle.
- Alan tarjoomakuvausta ylläpidetään jatkossakin [Future Mobility Finland](#) -sivustolla (löytyy tästä). Uutiset tervetulleita.

Viestintään ja tapahtumiin liittyvät kalvot osana liitettä 3, kohdassa 6.

7. Muut asiat

Ohjelman aikana on perustettu liikennealan kansainvälisen näkyvyyden lisäämiseksi ”Future Mobility Finland” -sivusto, joka toteutettiin ohjusryhmän päätöksellä ja rahoitettiin yhdessä eri kasvuohjelman toimijoiden kesken. Sivuston ylläpitoa on rahoitettu kasvuohjelman koordinaattorirahoituksella.

Sivuston tunnettuus on kasvanut ja sen jatkosta on hyvä sopia jatkuvuuden varmistamiseksi. ITS Finland on tuonut esille, että se voi ottaa sivuston ylläpidettäväksi, mikäli tälle ei estettä ole (hallinnollinen tai jonkun toisen toimijan halu ottaa sivusto ylläpidettäväksi).

Esille ei tullut välitöntä estettä sivuston siirtämiseksi ITS Finlandille. LVM ja TEM tarkastavat vielä, että tähän ei liity hallinnollista estettä. Päätettiin, että, mikäli estettä ei ministeriön tarkastamana ilmene, sivusto siirtyy ITS Finland haltuun.

Muita asioita ei noussut esille.

8. Kokouksen ja ohjelman päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.08.

LIITTEET

Liite 1.	Ohjelmayhteistyö liikennealan kestävä kasvun vauhdittamiseksi 2018-2023 - Oppeja, kokemuksia ja suosituksia, luonnos 5.12.2023
Liite 2.	Kokousmateriaali

JAKELU Ohjausryhmän jäsenet